

4

มารยาทในการเข้าสังคม

ความหมายของมารยาท

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า มารยาท คือ การกระทำ อากาที่แสดงออกมาด้วยกาย จำนง อติวัฒนสิทธิ์ มารยาท หมายถึง ผลรวมของความคิด ท่าที และนิสัย

วันทนีย์ แสนภักดี มารยาทหมายถึงแนวทางในการปฏิบัติหรือการแสดงวาจาภาษาท่าทางและพฤติกรรมต่างๆ ออกมาให้ปรากฏแก่สายตาของผู้อื่นคนทั่ว ๆ ไป

รัศมี ภิบาลแทน มารยาท หมายถึง กิริยาวาจาที่ถือ
ว่าเรียบร้อย

มีคำพังเพยกล่าวว่า

“ก้านบัวบอดลึกต้น ชลธาร

มารยาทส่อสันดาน ซาติเชื้อ”

แสดงว่าเรื่องมารยาทเป็นสิ่งที่บอกให้รู้ว่าบุคคลผู้
ประพฤตินั้นมีชาติ มีตระกูลหรือได้รับการอบรมมาดีหรือไม่
เพียงไร มารยาทเป็นกติกาเบื้องต้นของสังคมมนุษย์ผู้มีอารย
ธรรมหรือมนุษย์ผู้มีความเจริญใช้ประพฤติกฎปฏิบัติต่อกันในสิ่งที่
ควรประพฤติ

พื้นฐานที่สำคัญของมารยาท คือ **ความสุภาพ** และ **สำรวม** อาจกล่าวได้ว่าสองลักษณะนี้คือลักษณะของผู้ดีไทย

คนสุภาพ คือ คนที่มีจิตใจสูงและเชื่อมั่นในตนเอง คนต้องมีอะไรในตัวแล้วจึงจะมีความสุภาพอ่อนน้อมได้ ความสุภาพไม่ได้เกิดจากความเกรงกลัว แต่เป็นความกล้า

ความสำรวม คือ การมีสติ ไม่แสดงกิริยาอาการอะไรที่เกินควร รู้จักปฏิบัติเพียงพอ พอเหมาะ คิดดีแล้วจึงทำ โดยคาดว่าสิ่งที่ได้กระทำจะส่งผลดีต่อผู้ที่เกี่ยวข้องมิใช่ การกระทำเพียงเพื่อตัวเอง

สรุปภาพรวมได้ว่า มารยาทหมายถึง การแสดงออก
ทั้งท่าทางและพฤติกรรมที่ปรากฏต่อผู้อื่น จะเป็นมารยาทที่ดี
หรือบกพร่องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน การมีมารยาทที่ดีเป็น
ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน

मारयातसंगम

มารยาทในสังคม หมายถึง กรอบหรือระเบียบแบบแผนที่
ควรปฏิบัติ หรือควรละเว้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น รวมทั้ง
ชุมชนหรือคนหมู่มาก การที่ต้องมีมารยาทหรือกรอบปฏิบัตินี้
ก็เพราะว่าคนเรานั้นไม่สามารถจะอยู่ลำพังในโลกได้
จำเป็นต้องเกี่ยวข้องหรือพึ่งพาอาศัยผู้อื่นตั้งแต่ระดับ
ครอบครัว ชุมชน และขยายกว้างออกไปตามลำดับ

- มารยาทในการแนะนำให้รู้จักกัน และการแนะนำตัว
- มารยาทการทักทาย
- มารยาทในการไปร่วมงานมงคล
- มารยาทในการไปร่วมงานศพ
- มารยาทในการไปเยี่ยมไข้
- มารยาทในการต้อนรับแขก
- มารยาทที่พึงปฏิบัติในที่สาธารณะ
- มารยาทบนโต๊ะอาหารในฐานะเป็นแขกรับเชิญ

มารยาทในการแนะนำให้รู้จักกัน

- แนะนำคนอ่อนวัยกว่าต่อผู้อาวุโสเสมอ
- แนะนำผู้ชายต่อผู้หญิง
- กรณี แนะนำที่เป็นตำแหน่งงาน แนะนำผู้ที่มีตำแหน่งต่ำกว่าต่อผู้ที่มีตำแหน่งสูงกว่า
- กรณีเป็นผู้ถูกแนะนำ ควรแสดงอาการรับรู้ด้วยการกล่าวทักทาย

การแนะนำบุคคลอื่นแบบเป็นทางการ
Formal Introduction

いただいた名刺は
すぐにポケットに
しまっははいけないの
ですね。ハハハハハ。

มารยาทการทักทาย

- ทักทายด้วยถ้อยคำน้ำเสียงที่ชัดเจน
- กล่าวทักทายจากตัวเราก่อน
- ทักทายพูดด้วยประโยคที่สมบูรณ์
- ในกลุ่มสนทนาใหญ่ควรทักทายให้ครบ / ส่งรอยยิ้มให้ทุกคน
- กล่าวคำทักทายที่ให้เกียรติ

มารยาทในที่ทำงาน

- อย่าส่งเสียงดัง
- ยำนำปัญหาส่วนตัวมาเล่าที่ทำงาน
- ตรงเวลา
- แต่งกายเหมาะสม
- เคารพต่อผู้อาวุโส
- ขณะทำงานจะต้องมีความกระตือรือร้น
- ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ
- ควรมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในองค์กรที่ตนทำงานอยู่
- ไม่วิพากษ์วิจารณ์ นินทา การทำงานของผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา
- ไม่เคี้ยวหมากฝรั่ง
- รักษาความสะอาด
- ไม่ก้าวก่ายงานทำงานผู้อื่น
- สุกดิบหรือตามที่ที่จัดให้
- ไม่ใช่โทรศัพท์คุยเรื่องส่วนตัว

10 นิสัยที่ไม่ควรแสดงในที่ทำงาน

1. พูดไม่คิด
2. นินทาแกลก
3. ขอบยืมเงิน
4. ขอบเลียเจ้านาย
5. ขาด ลา มาสาย
6. เจ้าอารมณ์ เอาแต่ใจ
7. ขอบเล่าปัญหาส่วนตัว
8. เอาจานนอกมาทำ
9. อวดเก่ง
10. แข็ง ไม่ยอมใคร

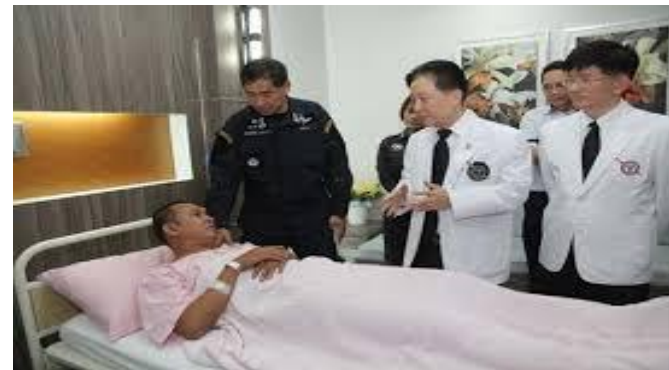
มารยาทในการไปร่วมงานมงคล

มารยาทในการไปร่วมงานศพ

มารยาทในการไปเยี่ยมไข้

มารยาทการรับแขก

- ควรลุกขึ้นยืนและแสดงความเคารพตามความเหมาะสม
- เชิญให้นั่ง พร้อมบริการน้ำดื่ม ชา กาแฟ
- ต้อนรับด้วยไมตรีจิต เต็มใจ

มารยาทที่พึงปฏิบัติในที่สาธารณะ

- ถ้าเดินบนทางเท้าควรเดินชิดขวามือของทางเท้า
- ถ้าขึ้นบันได ต้องเดินชิดซ้าย และผู้ที่เดินลงก็ชิดซ้ายด้วยเช่นกัน
- การซื้ออาหาร การจ่ายเงิน และการใช้บริการต่าง ๆ ต้องเข้าแถว
- ไม่หัวเราะเยาะหรือจ้องมองถ้าผู้อื่นทำผิด
- ไม่ควรทิ้งเศษขยะทุกชนิดลงบนท้องถนน แม่น้ำ ลำคลอง ควรทิ้งลงในถังขยะหรือที่ทิ้งที่ถูกต้อง

มารยาทที่พึงปฏิบัติในที่สาธารณะ (ต่อ)

- ไม่ถ่มน้ำลาย น้ำมูก ลงตามในที่สาธารณะ
- ไม่นั่งขวางทางเท้า บันได หรือประตูที่มีคนเข้าหรือออก ขึ้นหรือลงเป็นประจำ
- ควรปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัดในขณะที่ขับขี่ยวดยานพาหนะ
- ขณะรับประทานอาหารนอกบ้านไม่ควรส่งเสียงดังหรือส่งเสียงพูดคุยที่เป็นการรบกวน บุคคลอื่น
- ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมด้วยการขีด เขียน ฉีก ทูบ
- ควรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เพื่อความสงบสุขของบ้านเมือง

Help us keep Myanmar clean.
We are proud to be a good example by following the rubbish and
recycling Myanmar people should be taking responsibility.

มารยาททางสังคม
เกี่ยวกับอิริยาบถต่าง ๆ

กิจกรรมรยาทาการทาความเคารพตามมารยาทไทย

“การไหว้” เป็นภาษาท่าทางที่ใช้แสดงความเคารพ ทักทาย โดยการยกมือสองข้างประนม พร้อมกับยกขึ้นไหว้ในระดับต่าง ๆ การไหว้เป็นการแสดงมิตรภาพ มิตรไมตรี ที่เป็นขนบธรรมเนียม ประเพณี เป็นวัฒนธรรมที่งดงาม รวมทั้งเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทย นอกจากนี้ยังแสดงออกถึงความหมายของ การขอบคุณ การขอโทษ การยกย่อง การระลึกถึง และอีกหลายความหมาย

การไหว้ มื้ออยู่ 3 แบบ คือ

- การไหว้พระ
- การไหว้บิดามารดา
- ครูบาอาจารย์ และปู่ ย่า ตา ยาย
- การไหว้ผู้เคารพนับถือโดยทั่วไป

ระดับที่ 1 การไหว้พระ

ระดับที่ 2 การไหว้ผู้มีพระคุณและผู้อาวุโส

ระดับที่ ๓ การไหว้บุคคลทั่ว ๆ ไป

กิจกรรมการทำความเคารพตามมารยาทไทย (ต่อ)

การรับไหว้

- ถ้าผู้รับไหว้เป็นผู้ใหญ่กว่าก็รับด้วยกริยาวาจา เช่น ยิ้ม หรือ กล่าวทักทายตามสมควร
- ถ้าผู้รับไหว้มีอาวุโสน้อยกว่า ให้ประนมมือนยกขึ้นในระดับอก ปลายนิ้วอยู่ระหว่างปลายคางก้มหน้าเล็กน้อย
- ถ้าผู้รับไหว้มีฐานะสูงกว่า ก็รับด้วยการยกมือไหว้ และยิ้มแย้ม ทักทายตามสมควร

กิริยามารยาทการทำความเคารพตามมารยาทไทย(ต่อ)

การกราบ

การกราบมี 2 แบบ คือ

- การกราบพระเป็นการกราบพระพุทธรูป และพระภิกษุสงฆ์ ต้องกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์
- การกราบบุคคล กระทำเฉพาะผู้ที่อาวุโสมาก ให้กราบเพียง 1 ครั้ง (ไม่แบมือ)

การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์

ท่าเตรียม

- **ชาย** นั่งคุกเข่าตัวตรงปลายเท้าตั้ง ปลายเท้าและส้นเท้าชิดกัน นั่งบนส้นเท้า เข่าทั้งสองห่างกันพอประมาณ มือทั้งสองวางคว่ำบนหน้าขาทั้งสองข้าง นิ้วนิ้วชิดกัน (ท่าเทพบุตร)
- **หญิง** นั่งคุกเข่าตัวตรง ปลายเท้าราบ เข่าถึงปลายเท้าชิดกัน นั่งบนส้นเท้า มือทั้งสองวางคว่ำบนหน้าขา ทั้งสองข้าง นิ้วชิดกัน (ท่าเทพธิดา)

การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ (ต่อ)

ท่ากราบ

- จังหวะที่ 1 (อัญชลี) ยกมือขึ้นในท่าประนมมือ
- จังหวะที่ 2 (วันทา) ยกมือขึ้นไหว้ตามระดับที่ 1 การไหว้พระ
- จังหวะที่ 3 (อภิวาท) ทอดมือทั้งสองลงพร้อม ๆ กัน ให้มือและแขนทั้งสองข้างราบกับพื้น คว่ำมือห่างกันเล็กน้อยพอให้หน้าผากจรดพื้นระหว่างมือได้

การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ (ต่อ)

- **ชาย** ศอกทั้งสองข้างต่อจากเขาราบไปกับพื้น หลังไม่โก่ง
- **หญิง** ศอกทั้งสองข้างคร่อมเข่าเล็กน้อย ราบไปกับพื้น หลังไม่โก่ง จากนั้นก้มศีรษะลงให้หน้าผากจรดพื้นระหว่างมือทั้งสอง

เบญจางคประดิษฐ์

การกราบผู้ใหญ่

การกราบผู้ใหญ่

กิจกรรมารยาททั่วไปที่ควรทราบ

- แต่งตัวให้เรียบร้อย
- การให้เกียรติผู้อื่น
- กิริยาท่าทาง
- คำพูดและน้ำเสียง
- ไม่ถือวิสาสะ
- ความเกรงใจ
- การแสดงน้ำใจ
- คำขอบคุณ
- การจำชื่อและนามสกุลของมิตรใหม่ให้ได้ ฯลฯ

มารยาทบนโต๊ะอาหารในฐานะเป็นแขกรับเชิญ

มารยาทในการรับประทานอาหาร

กิจกรรมที่ 4.1

3 พื้นที่จัดวางอุปกรณ์บนโต๊ะอาหาร

พื้นที่ฝั่งซ้าย

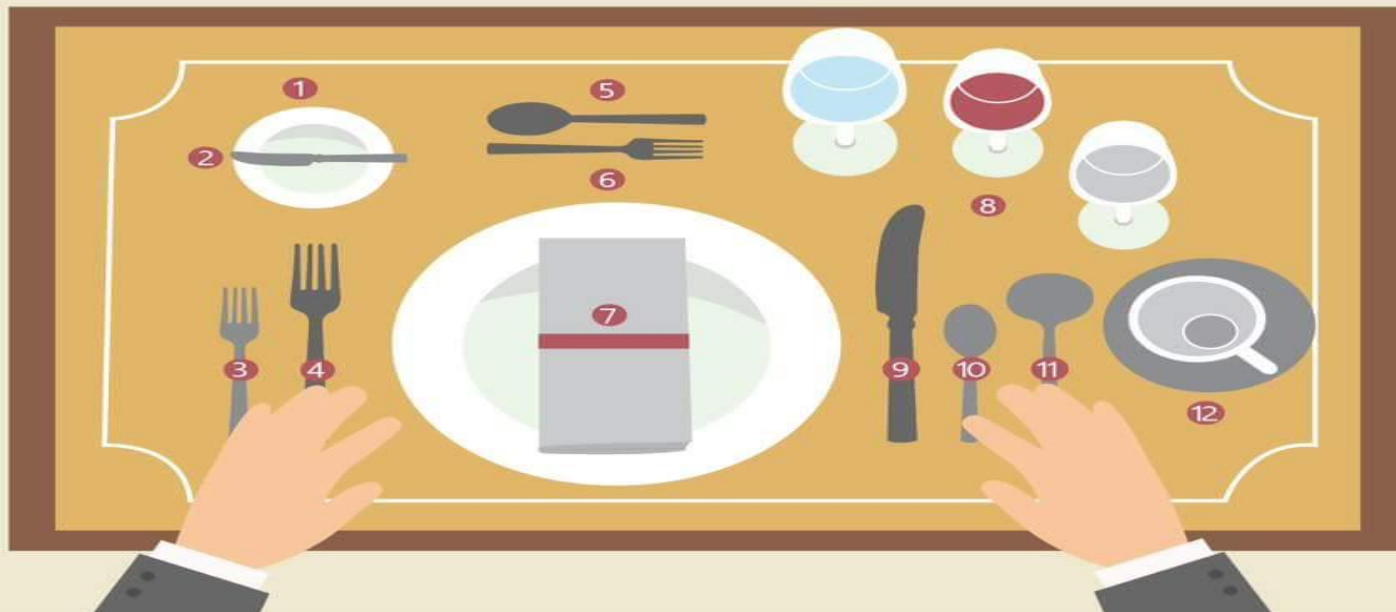
- 1 จานวางขนมปัง
- 2 มีดสำหรับทานเนย
- 3 ส้อมสำหรับทานสลัด
- 4 ส้อมสำหรับทานอาหารคาว

พื้นที่ตรงกลาง

- 5 ช้อน-ส้อมสำหรับของหวาน
- 6 จานรอง
- 7 ผ้าเช็ดปาก

พื้นที่ฝั่งขวา

- 8 แก้วน้ำเปล่า-ไวน์แดง-ไวน์ขาว
- 9 มีดสำหรับอาหารคาว
- 10 ช้อนสำหรับชา-กาแฟ
- 11 ช้อนซุป
- 12 แก้วชา-กาแฟ

กิจกรรมที่ 4.2

กิจกรรมที่ 4.2

MOMAY
← With →
YOU

Table
Manners

Part 2

มารยาทบน
โต๊ะอาหาร

SpokeDark

กิจกรรมที่ 4.3

- ให้นักศึกษาอ่านกรณีศึกษาและตอบคำถาม